EVIDENCIJSKI BROJ STRANCA

(jedinstven indikator za strance sa odobrenim boravkom u Republici Srbiji)

Odgovara: Slavica Kovačević, savetnik Kreditnog biroa UBS

U dosadašnjoj praksi, stranci su kod banaka, lizing kompanija i drugih pravnih lica evidentirani na različite načine:

1. **Po broju pasoša**
   Na ovaj način nije obezbeđena jedinstvena evidencija svih usluga za određeno lice, već samo evidencija usluga koje to lice ima dok poseduje istu putnu ispravu. Problem nastaje kada se promeni putna isprava - pasoš, jer se time menja i njen broj, a često dotadašnje evidencije ostaju na starom broju;
2. **Po imenu i prezimenu**
   Kod ovog načina evidencije problem nastaje kada strana lica iz nekih zemalja imaju više imena ili prezimena, koji nisu uvek upisani istim redosledom, ili pak, kada imaju različite znakove na slovima (poput naših slova č, ć, ž, š... u latiničnom pismu), što otežava pretraživanje u informacionom sistemu;
3. **Po sopstveno određenom evidencionom broju**
   Ovaj broj, po prethodno generisanom spisku brojeva, određuje nadležni zaposleni kod koga se stranac obratio za uslugu, tako da se često događalo da isto lice u različitim organizacionim delovima ili u različitim periodima ima više evidencionih brojeva.

U takvim uslovima nije bilo moguće objediniti sve usluge stranca, čak i u jednoj banci, a pogotovo kod više banaka i drugih pružalaca usluga, a takođe i kod institucija koje treba da obezbede objedinjenu evidenciju, kao što je na primer Kreditni biro. **Za objedinjavanje podataka potreban je jedinstven identifikator**, kao što je za fizička lica državljanine Republike Srbije jedinstven matični broj građana - JMBG, koji određuje MUP, a za pravna lica matični broj koji određuje Republički zavod za statistiku.

Analizirajući navedeno stanje o različitim evidencijama po bankama i drugim pružaocima usluga, a u cilju utvrđivanja jedinstvenog identifikatora za strance, Kreditni biro Udruženja banaka Srbije, u kontaktu sa predstavnicima nadležnih državnih organa, upoznao se

sa propisima koji regulišu boravak i kretanje stranaca u našoj zemlji.

Saglasno Zakonu o kretanju i boravku stranaca (Sl. list SFRJ br. 56/80, 53/91, Sl. list SRJ br. 24/94, 68/02, Sl. glasnik RS br. 101/05 i 109/07) i pratećim propisima, strancima se može odobriti privremeni ili stalni boravak u našoj zemlji. **Privremeni boravak** se odobrava strancima radi školovanja, specijalizacije, naučnog istraživanja, zapošljavanja ili vršenja određene profesionalne delatnosti. Stranci se prijavljuju u MUP u roku od 12 časova od ulaska u zemlju, a u roku od 3 dana su dužni da podnesu zahtev za odobrenje privremenog boravka. Privremeni boravak se može odobriti sa rokom do godinu dana, ali se može više puta produžavati. **Stalni boravak** se odobrava strancima koji su našeg porekla, ili su zaključili brak sa našim državljaninom ili su u bliskom srodstvu sa stalnonastanjenim strancem. Strancima sa stalnim boravkom se izdaje lična karta za stranca sa rokom važnosti 5 godina, čija važnost se može produžavati.

Uprava odnosno Odeljenja za strance Policijskih uprava svakom strancu sa odobrenim boravkom određuje **evidencijski broj**, koji predstavlja jedinstveni identifikacioni broj, koji je neponovljiv. Sastoji se od 13 cifara i počinje datumom rođenja (kao JMBG za naše državljane), a potom **sadrži cifre 66 za privremeni boravak, odnosno 06 za stalni boravak**, a u nastavku četiri cifre po rednom nizu. Evidencijski broj stranca sa stalnim boravkom je formiran po modulu 11, dok to nije slučaj sa evidencijskim brojem za strance sa privremenim boravkom.

Navedeni evidencijski broj se evidentira u Uverenju, koji izdaju Uprave odnosno Odeljenja za strance Policijskih Uprava, a takođe se upisuje i u pasoš stranca prilikom izdavanja boravišne vize, kao i u ličnoj karti za stranca ukoliko mu je izdata. Broj se menja samo u slučaju ukoliko stranac promeni status iz privremenog boravka u stalni boravak, pri čemu napred navedene organizacione jedinice izdaju odgovarajuće Uverenje u kome se nalazi i stari i novi evidencijski broj. Do promene evidencijskog broja u JMBG dolazi ukoliko lice sa stranim državljanstvom zatraži i dobije državljanstvo Republike Srbije.

Bitno je naglasiti da lica koja imaju istovremeno državljanstvo Republike Srbije i druge / ili drugih država, na teritoriji Republike Srbije smatraju se državljaninom Republike Srbije.

Saglasno navedenom i Kreditni biro je uputio dopis bankama i ostalim pružaocima usluga, koje dostavljaju podatke u Kreditni biro, da uspostave evidencije o strancima koji imaju odobren boravak (bilo da su nerezidenti ili rezidenti) prema evidencijskom broju za strance, a na osnovu Uverenja koje izdaje Uprava za strance Policijske uprave za grad Beograd, odnosno odgovarajuća organizaciona jedinica Policijskih uprava na celoj teritoriji Srbije.

Ovaj način evidencije stranaca koji imaju odobren boravak u Republici Srbiji, obezbedio je jedinstvene evidencije svih usluga jednog stranca u jednoj banci, lizing kompaniji i sl., a takođe i objedinjavanje njihovih podatka u Kreditnom birou, zatim objedinjavanje podataka za strana fizička lica koja obavljaju delatnost - preduzetnike, kao i evidenciju stanaca koji su osnivači ili zakonski zastupnici domaćih pravnih lica.

Na osnovu prikupljenih podataka o strancima koji imaju odobren boravak u Republici Srbiji, omogućeno je i preuzimanje izveštaja od Kreditnog biroa za njih o finansijskim uslugama koje su im pružene u Republici Srbiji.

Uspostavljanjem ovakve evidencije kod finansijskih institucija stvorena je mogućnost za prikupljanje i objedinjavanje podataka o strancima koji imaju odobren boravak u Republici Srbiji i kod svih ostalih institucija, gde je to potrebno.

